

นโยบายสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก เรื่อง วัฒนธรรมด้านความเสี่ยงของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก

ความสำคัญ

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเป็นตัวเร่งที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับบริการ ความเสี่ยงใหม่ๆ ที่มีความซับซ้อน เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ สิ่งแวดล้อมสังคม และธรรมาภิบาล รวมถึงหลักเกณฑ์จากทางการและกฎหมายใหม่ๆ ที่เข้มงวดมากขึ้นส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยน ปรับปรุงการดำเนินงานภารกิจรวมถึงแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ที่ดีให้กับสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และเห็นว่าวัฒนธรรมด้านความเสี่ยงที่เข้มแข็ง จะเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลกในการดำเนินการกิจให้เท่าทันกับความเสี่ยง และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ดังนั้น จึงได้ออกแนวนโยบายฉบับนี้ เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางเสริมสร้างวัฒนธรรมด้านความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และปลูกฝังวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กร ซึ่งส่งผลต่อความรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงและบริหารความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน ในอันที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินการในกลยุทธ์ และบรรลุวัตถุประสงค์ในภารกิจของหน่วยงานตามวิสัยทัศน์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปลูกฝังและสร้างการรับรู้รวมถึงความตระหนักในสำคัญด้านการบริหารความเสี่ยง
๒. เพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจพื้นฐานด้านการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ
๓. เพื่อพัฒนาและสร้างพฤติกรรมในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการบริหารความเสี่ยง

วัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก

มีพื้นฐานจากการนำเอาพฤติกรรมที่ต้องปฏิบัติตามค่านิยม (CORE VALUE) ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่กำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรต่อไป คือ "ส่งเสริมพุทธธรรมนำชีวิต มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีจิตบริการ ประสานสามัคคี" โดยที่

ส่งเสริมพุทธธรรมนำชีวิต หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข ชุมชนเข้มแข็งก่อให้เกิดสังคมคุณธรรม

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

มีจิตบริการ หมายถึง เข้าใจความต้องการของผู้รับบริการอย่างถูกต้องรวดเร็ว ให้บริการ และช่วยเหลือผู้รับบริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส และกระตือรือร้นต่อการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

ประสานสามัคคี หมายถึง เคารพผู้ร่วมงาน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ทั้งนี้ ได้นำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมด้านความเสี่ยงขององค์กรประกอบด้วย ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การริเริ่มและผลักดันโดยผู้นำองค์กร ผู้บริหารระดับรองลงมา เนื่องจากเป็นผู้กำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ นโยบายการดำเนินงานที่สำคัญ รวมถึง ค่านิยมขององค์กร โดยการกำกับ ควบคุม ดูแล และส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ประกอบด้วย

๑.๑ การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นแนวในการบริหารและปฏิบัติงานรวมทั้งเผยแพร่นโยบายฯ ให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง

๑.๒ การติดตามผลการบริหารความเสี่ยง กำหนดให้มีกระบวนการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงตามแผนจัดการความเสี่ยง และกิจกรรมการควบคุมที่กำหนด โดยรายงานผลต่อหัวหน้าสายงาน และนำส่งรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งกำหนดให้มีการทบทวน/ปรับปรุง กระบวนการ รายงานผลการบริหารความเสี่ยง

๒. ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยง

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก มีกลไกสำหรับสนับสนุนให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับขององค์กรตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากงานของตนเอง และสามารถบริหารความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ขององค์กร โดยกำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงในลักษณะคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ซึ่งกำหนดให้มีผู้อำนวยการกลุ่มงาน ๒ กลุ่ม และเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่ม จำนวน ๒ คน รวมทั้ง กำหนดหน้าที่ในการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

๓. เทคนิคการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินภารกิจของหน่วยงาน ความต้องการของผู้ใช้บริการและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล จึงได้นำหลักการในการประเมินการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ประยุกต์มาจากเกณฑ์ของ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of Treadway Commission) โดยมีเทคนิคการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

๓.๑ การระบุปัจจัยเสี่ยง สามารถระบุปัจจัยเสี่ยงระดับองค์กรที่สอดคล้องกับประเภทความเสี่ยงที่องค์กรกำหนด โดยมีการพิจารณาที่มาของการระบุปัจจัยเสี่ยงที่ครอบคลุมทั้งจากปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่สำคัญขององค์กร ความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตัวชี้วัดที่สำคัญขององค์กร เพื่อกำหนดประสิทธิผลของความเสี่ยงพอของการควบคุม รวมทั้งการพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงที่เหลื่ออยู่ ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการในการถ่ายทอดความเสี่ยงให้กับส่วนงานที่รับผิดชอบและมีการระบุ

ความเสี่ยงในระดับส่วนงาน รวมไปถึงมีการประเมินประสิทธิผลของการระบุความเสี่ยง และนำข้อมูลไปใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการ

๓.๒ การกำหนดกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนด และพัฒนากิจกรรมการควบคุมเพื่อควบคุมความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมของหน่วยงาน โดยมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงพหุของระบบการควบคุมภายใน ประกอบการระบุปัจจัยเสี่ยง รวมทั้งกลุ่มงานจะมี การประเมินกิจกรรมการควบคุมวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงระดับกลุ่มงาน และกิจกรรมการควบคุมมีความสอดคล้องกับแผนงาน/แผนปฏิบัติการประจำปีที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ การประเมินระดับความรุนแรงของปัจจัยเสี่ยง การกำหนดเกณฑ์ ประเมินระดับความรุนแรง ทั้งในเชิงโอกาส และผลกระทบแยกรายปัจจัยเสี่ยง โดยใช้ฐานข้อมูลในอดีต หรือการคาดการณ์ในอนาคต เพื่อประกอบกับการกำหนดระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัย และจัดลำดับความเสี่ยงและกำหนดเป้าหมาย ในเชิงระดับความรุนแรงที่คาดหวังของทุกปัจจัยเสี่ยงได้ นอกจากนี้จะสื่อสารเกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของแต่ละปัจจัยเสี่ยงต่อผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ การจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดขอบเขตระดับความเสี่ยงที่องค์กรสามารถรับได้ การกำหนดระดับความเสี่ยง (สูง ปานกลาง ต่ำ) และการจัดลำดับความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยเสี่ยง และการจัดทำแผนภาพความเสี่ยง ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญและเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนด และนำข้อมูลไปใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการ

๓.๕ การกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ โดยกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้และพิจารณาวิธีการ/แผนงานจัดการความเสี่ยงเพื่อลดผลกระทบ หรือลดโอกาสที่จะเกิด รวมทั้งกระบวนการและหลักเกณฑ์ในการประเมินค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ที่ได้ (Cost Benefit) ในการจัดการความเสี่ยงในแต่ละทางเลือกของความเสี่ยงที่เหลืออยู่ โดยสรุปเป็นแผนงานจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร ตลอดจนการบูรณาการ การกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยง รวมถึงประเมินประสิทธิผลของการกำหนด/คัดเลือกวิธีการจัดการต่อความเสี่ยง และนำข้อมูลไปใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงาน

๔. องค์ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงและด้านการสื่อสาร โดยกำหนดให้มีการชี้แจง ทำความเข้าใจถึงพื้นฐาน ด้านการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในให้แก่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน รวมทั้งมีการจัดการองค์ความรู้ของสำนักงาน (KM)

นอกจากนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ จึงส่งเสริมให้มีการสร้างวัฒนธรรมความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้สามารถนำระบบบริหารความเสี่ยง มาใช้กับการดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจะวางรากฐานในการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ด้วยการดำเนินงานตามแนวทางตามมาตรฐานฯ เพื่อให้สามารถระบุความเสี่ยงหรือโอกาสการดำเนินการได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงระดับจัดการและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เป็นประจำทุกปี และสื่อสารให้ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ทุกระดับ รับทราบทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ตระหนักถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นของความเสี่ยง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง ความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อความเสี่ยงร่วมกัน รวมถึงนำนโยบายการบริหารความเสี่ยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานโดยใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจและกำหนดแผนงาน

๒. กำหนดให้มีการพิจารณาความเสี่ยงแบบบูรณาการ ควบคู่ไปกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติราชการ

๓. ส่งเสริมให้มีการบูรณาการระหว่างสายงาน และกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้ประสานงาน ด้านความเสี่ยงของแต่ละสายงาน เพื่อเป็นตัวแทนของสายงานในการประสานงานและติดตามผลการดำเนินงาน ตามแผนจัดการความเสี่ยง

๔. ส่งเสริมให้มีการกำหนดนโยบายสำหรับการพัฒนาทักษะ ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง หรือกำหนดให้ต้องผ่านการรับรองที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(นางสุลักษณ์ อภิวัชฌ์นิน)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก